

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Conducătorii.

Părerile altora.

Constatăm cu multă satisfacție, că părerile pe cari le-am exprimat în coloanele ziarului acestuia cu privire la greșelile ce s-au făcut la alegerile pentru dietă din partea conducătorilor partidului național român, sunt aprobate din partea ziarelor naționale: „Libertatea” din Orăștie, „Tribuna” din Arad, și „Gazeta de Duminecă” din Șimleul-Silvaniei. Ba și „Unirea” din Blaj încă pune vina pentru înfrângerile dela alegeri pe unii dintre conducători, pe cei din Banat și din părțile ungurene, dat fiind, că acolo a fost înfrângerea partidului mai simțitoare.

În fața atâtor părerii conglăsite credem că e de prisos a ne mai motiva și justifica punctul nostru de vedere, espus de altcun destul de clar în articolele premergătoare. Vom reproduce deci părerile acestor gazete, cari în punctul acesta se solidarizează cu noi, iar pentru cei ce nu cunosc stările de lucruri dela ziarul nostru mai avem să spunem următoarele:

1. Ziarul nostru nu a fost niciodată și nu e nici astăzi organ al comitetului partidului național român, deci nu-l obligă nici un angajament, și nici disciplina de partid, de a aproba comitetul, ori a-l lauda totdeauna, și când face bine, și când face rău, în ce privește conducerea de partid. Dreptul de controlă și de critică l'am avut însă totdeauna, și dreptul acesta ni-l ținem rezervat și pentru viitor, anume: dreptul de a aproba numai aceea ce vedem că e bine și în interesul poporului, și de a combate aceea ce după părerea noastră rău se face în conducerea partidului național român.

2. Ziarul nostru nu a fost și nu e organ personal al I. P. S. Sale, Domnului Arhiepiscop și Metropolit Ioan Meșianu, care prin urmare nici

nu poate fi făcut responsabil pentru aceea ce se scrie ori se publică în ziarul nostru. Foiaia aceasta stă sub supravegherea și controla unei comisiuni administrative, care a fost instituită anume de însuși marele întemeietor al ziarului nostru, de fericitul Andrei baron de Șaguna, cu îndrumarea primită prin litere testamentare, ca să: „susțină jurnalul „Telegraful Român”, ca organ al mitropoliei și arhiepiscopiei noastre, în modul cel până acum redigat...” Iar modul de redactare până la moartea lui Șaguna a fost cel expus mai sus: ziarul a aprobat ce a fost bine făcut, și a combătut și desaprobat tot ce credea că nu e bine făcut în conducerea politicii românești. A desaprobat deci mergerea fruntașilor G. Barițiu și Dr. Ioan Rațiu cu memorandumul la Viena, la finea anului 1866, a desaprobat „pronunciamentul” din Blaj, dela anul 1868, a combătut politica greșită de pasivitate, și a desaprobat mai ales programele esagerate politice, insistând pentru stabilirea unui program mai real politic, cu puncte realizabile, pentru un program *prosaic*, nu — *poetic*.

3. Cei ce sunt nemulțămîți cu direcția aceasta politică, cu aceea ce se scrie și publică în coloanele ziarului nostru, poftescă și combată-ne cu argumente, nu cu insulte; și mai ales poftescă și răfuiască-se cu redacțiunea ziarului, singură responsabilă, atât în fața opiniei publice, cât și în fața judecătorilor, unde încă a avut onoarea a sta în vre-o patru rânduri, pentru tot ce se tipărește în foaie, — căci așa e obiceiul pretutindenea în lumea cultă. Dar în discuțiile purtate cu foaia noastră nu amestece nime persoana I. P. S. Sale Arhiepiscopului și Mitropolitului Ioan, asupra căruia nu poate cădea nici o responsabilitate, tot așa cum vedem, că nici pentru foaia bisericească din Blaj nime nu face și nu poate face responsabil pe I. P. S. Sa Mitropo-

litul Blajului. O dorim aceasta și din motivul, ca să nu se nască în noi bănuiala, că sunt alte indemnuri la mijloc, izvorâte din — *ură confesională*. În urmă să nu se scape nici aceea din vedere, că cine lovește în Mitropolia bisericilor românești, lovește în înseși bisericile noastre.

Așteptăm deci o îndreptare de lucruri în privința aceasta, și credem, că membrii aparținători bisericii noastre din comitetul partidului național român vor observa acest rău mare, care tinde a ne dezbină, și nu ne încheagă rândurile, și vor căuta să pună capăt pornirilor dărmănoase de felul acesta ale celor dela organul partidului național român, cari ar trebui să vadă și să înțeleagă, că pe calea aceasta nu fac nici un bine, nici neamului, nici partidului pe care-l servesc.

Premiind acestea, dăm acum părerile ziarelor române, cari se solidarizează cu noi în ceea ce privește greșelile făcute din partea conducătorilor poporului nostru la alegerile pentru dietă.

Ziarul naționalist „Tribuna” din Arad scrie în numărul 115 dela 3/16 Iunie c. următoarele:

„Telegraful Român” publică în numărul său din urmă la loc de frunte un articol, în care se ocupă cu partea de răspundere a conducătorilor noștri în înfrângerile ce am suferit.

„Telegraful” constată, celace am spus și noi, că conducerea partidului a săvârșit grave greșeli și concludă, că cu o așa conducere nici nu se putea ajunge decât la — dezastru.

Trebue să declarăm cu adânc regret, că ne solidarizăm cu părerile „Telegrafului Român”. De, așa este, cu o conducere ca și cea pe care am avut-o, nu se pot închipui decât armate bătute. O știm cu toți, cât de demoralizați am intrat noi în aceste lupte electorale.

Și dacă totuși s'a produs insuficiența pe care am văzut-o, ea mărturisește într'adevăr și mai aspru și mustrător împotriva conducătorilor, cari cu aceste mase ar putea face minuni, dacă ar sta la înălțimea chemării lor.

Dar nu au stat. Dimpotrivă, s'au oboară mult sub nivelul acestor mase. Înainte de alegeri nimeni nu mai știa, cine e capul, cine conduce? Se luau dispoziții, cari se anihilau una pe alta, căci patru—cinci inși, toți cu aere de conducători, diriguiau lucrurile. Hotărârile conferinței? Acestea s'au explicat, comitat de comitat, chiar cerc de cerc, altfel. După cum cereau interesele. Pe alocuri s'a perdut vremea prin antișambrele fișpanilor și ale ministrilor. Pentru că mandatele erau lucru de căpetenie. Iar când s'au văzut păcăliți, s'a alergat în pripă la organizarea luptei. Alegătorii și-au știut face și așa datoria. Meritul este însă numai al lor. În Arad, de pildă. Aici s'a pornit lupta sub cele mai frumoase auspicii. Au venit însă ingerințe păcătoase din afară, ca să turbure armonia și să ne spargă rândurile. Tot conducători, mă rog, șefi chemați să conducă destinele unui neam. Și comitatul acesta, unde ei puteau să vie cel mult ca să învețe, a trebuit să tolereze aceste ingerințe, să suferă chiar să fie insultat, pentru a opri isbucnirea tocmai în fața alegerilor. Dar, ne întrebăm, se poate conduce în felul acesta un partid?

Despre asta însă vom mai vorbi. Lăsăm deocamdată să-și spună alții părerile. Iată ce zice „Telegraful”:

(Urmează părți din articolul nostru, publicat în numărul 58).

„Libertatea” din Orăștie scrie în numărul din urmă astfel:

...„Nu putem trece cu vederea un articol apărut în „Telegraful Român” dela Sibiu, numărul din 14 Iunie, care spune multe adevăruri asupra pricinilor cari, pe lângă blăstămăția și mișelia stăpânirii, au ajutat și ele mult la căderea așa de neașteptată.

„Telegraful” înșiră ca pricini:

1. volnicile oamenilor stăpânirii; 2. cumpărarea voturilor; 3. sperierea alegătorilor cu câte toate; 4. oprirea multor alegători cu puterea; — acestea ca mișelia a oamenilor din slujbele de obște ale țării. Dar pe lângă acestea au ajutat la cădere și socotilele slabe ale conducerii naționale, ca: 5 s'a lucrat fără nici un plan, poate în credință, că alegerile vor fi „libere”, cum o spunea Khuen, tocmai ca mai ușor să ne înșele!; 6 dela conducerea clubului nu s'au dat îndrumări de timpuriu și sigure despre ce e de făcut; 7 n'a fost nici o organizare (rânduie bună) a partidului; 8 nu se știa încă nici la conferința din Sibiu în câte cerouri avem majoritate (avem noi voturi mai multe) și deci unde am putea lua lupta cu nădejdi bune; 9.

FOIȘOARĂ.

„Cartea de Aur” volumul VI.

În curând apare din tipar și va fi trimis abonaților volumul VI din publicațiunea dlui T. V. Păcățian: „Cartea de Aur, sau luptele politice-naționale ale Românilor de sub coroana ungară”. În volumul acesta, al VI-lea, de o estensiune de 58 coale de tipar, e descrisă epoca dintre anii 1872-1881, cu toate mișcările noastre politice de pe acele vremi, și sunt date toate vorbirile parlamentare, rostite de deputații români în dieta țării, și de Arhiepiscopii noștri în casa de sus. Se cuprind în volum 43 vorbiri de ale fostului deputat dietal, dl Parteni Cosma, 27 ale decedatului Demetriu Bonciu, 24 ale fericitului V. Babeș, 18 ale lui Sig. Borlea, asemenea decedat, 15 ale dlui George Pop de Băsești, 13 ale decedatului M. B. Stănescu, etc. etc. Volumul se sfârșește cu următoarele cuvinte de încheiere:

„Încheiem o altă epocă în viața noastră publică națională. Am putea să o numim: epoca persecuțiilor, terorismului și a volnicilor. Nu e nioi o mirare, că activitatea noastră politică-națională din acest period de nouă ani nu a fost atât de mănoasă, ca cea din anii de mai na-

inte, pentru că o goană nebună se începuse pe atunci în contra Românilor, dar și în contra celorlalte naționalități din patrie, din partea organelor subalterne ale guvernului prezidat de Tisza Kálmán, pentru a smulge din inimile oamenilor și cea din urmă schintee de sentiment și de datorință națională. Mijloacele nu se prea alegeau; și funcționarii care întrebuițau pentru ajungerea scopului mijloacele cele mai drastice, era cel mai văzut și mai distins, și lui i-se iertau toate păcatele, chiar și cele ce se loveau de câte un paragraf al codului penal. În urma terorismului fără seamăn și a persecuțiilor fără sfârșit e foarte natural deci, că a intrat un fel de sfială, de teamă, chiar și în inimile celor buni ai noștri, cari în situația dată credeau că e mai bine să stee la o parte, în rezervă, și să aștepte să treacă noua năpastă peste capul poporului nostru.

Nu puteau în zilele acestea de teroare, mai ales în ale jumătății din urmă a acestui period de nouă ani, să convingă 4—5 Români inteligenți fără să fie susținuți, spionați și denunțați, ca trădători de patrie. Erau considerați de dușmani ai patriei toți cei ce comunicau cu vre-un naționalist mai pronunțat, ori citeau gazete naționaliste. Urmarea a fost apoi aceea pe care a așteptat-o guvernul: slăbirea însușirii pe întreaga linie și slă-

birea interesului față de chestia națională. Presa națională română, slab sprijinită, se redusese numai la două ziare: „Gazeta Transilvaniei” din Brașov și „Telegraful Român” din Sibiu. Încetase de a mai apărea „Albina” cea energică în ton, condusă de V. Babeș, „Federațiunea” cea temeinică în fond, condusă de Alexandru Roman, și „Oriental Latin”, organul Românilor tineri de pe atunci, condus de I. Lăpădatu și T. Frâncu. În locul lor apăruse „Luminătorul” în Timișoara și „Observatorul” în Sibiu, cari încă se luptau cu mari greutăți. Cărturarii noștri, ori trebuiau să între în apele guvernului, pentru a se putea feriți, ceea ce mulți au și făcut, ori apoi să iee toiașul pribegiei în mână și să treacă în România, ceea ce au făcut și mai mulți, mai ales dintre tinerii noștri de pe atunci. În modul acesta s'au rărit în mod simțitor rândurile conducătorilor poporului nostru, cari rămăseseră iarăși cei din vremea veche pe cele mai multe locuri: preotul și învățătorul.

Durerea și desnădejdea celor buni ai noștri creștea cu zilele, pentru că vedeau cum guvernul merge din succes în succes cu planurile și intențiunile sale de desnaționalizare, și cum îndrăznele sale, cu care fabrica legile păgubitoare pentru naționalitățile nemaghiare din patrie, nu i-se pune pedecă din nici o parte,

și în favorul celor destinați, să fie slăbiți, asupriți și desnaționalizați nu se ridică nici un glas de apărare, ori de protestare, din nici o parte.

Guvernul își acoperea celelalte păcate mari și păgubitoare chiar și pentru națiunea maghiară cu energia manifestată față de naționalități, cari aveau să fie zdrobite, — vorba ministrului-prezident de atunci, Tisza Kálmán. De aceea, după ce guvernul luase puterea din mâinile naționalităților în comitatele locuite de ele, prin introducerea virilismului, iar unde nu s'a putut ajunge scopul nici pe calea aceasta, prin desființarea comitatelor românești, va să zică, după ce s'a asigurat guvernul, că în jos nu va mai întimpina pedeci, ei poruncile și dispozițiunile sale vor fi împlinite întocmai, s'a apucat, cum am văzut, de maghiarizarea școalelor noastre, prin introducerea limbii maghiare ca studiu obligat în școalele populare confessionale. A fost prima verigă în lanțul la care de atunci tot se lucrează mereu în scopul, ca în el să ni-se încațușeze limba și înaintarea în cultură. Dar acest pas al guvernului a produs tocmai efectul contrar, nu cel dorit de guvern. A avut darul de a ne deștepta pe toți din amorteala în care ne aflam. Am văzut, cum Arhiepiscopii ambelor biserici s'au pus în fruntea mișcării de apărare, — căci le erau atâtea bisericile, autonomia bisericească, —

candidările pe multe locuri au fost nepotrivite; 10 în unele cercuri, unde nici n'aveam majoritate (voturi mai multe decât cele străine) pe partea noastră, s'au pus candidați, în altele cu majoritate frumoasă nu s'au pus deloc; 11 pe aiurea s'au legat „pacturi” (târgueli, învoeli), cari s'au striclat, altunde s'au luat legăminte ce nu s'au ținut, — și altele!

Adeocă: ne-am prea încrezut în vorbele violente a celor dela cârmă și noi înșine nu ne-am știut rândui poporul, ca să-l avem ca o oaste bine disciplinată în jurul candidaților.

Fie-ne de învățătură pentru viitor macar!...

„Gazeta de Duminecă” încă declară în numărul din 19 Iunie n. că e într-o stare de păcerea ziarului nostru, și ține și ea, că în al doilea rând vina pentru sdrobirea partidului național la alegeri o poartă conducătorii politici ai poporului românesc. Reproduce o parte din articolul nostru și apoi scrie următoarele:

„Așa glăsuiește „T. R.” și are mare dreptate, — în toate. Durere, dar trebuie să o spunem, că conducătorii de astăzi ai politicii noastre naționale se consideră de adevărați trimiși ai lui Dumnezeu, cari sunt trimiși pentru a ispăși poporul românesc din năcazurile în cari a ajuns, și în închipuirea lor uită, că și ei sunt oameni și ei pot greși. Uită, că cauza de obște românească este a obștei întregi, și prin urmare, ca conducători, ei sunt dator să asculte și celor mai mici, ori din minoritate, când își spun cuvântul asupra unui lucru ori altul. Conducătorii noștri politici nu o știu și nu voiesc a o ști aceasta ci, dând ou pumnul în masa verde, din cauza de obște fac cauză personală, și în loc să strângă rândurile, și de altcum slab închiegate, — produc prețutindeneă desbinări, cari numai urmări bune nu pot avea!

Noi, cei dela aceasta gazetă, o știm din pățanie. În interesul bine înțeleas al cauzei de obște am solicitat organizarea politică, dacă nu peste tot, barem la noi acasă. Urmarea acestei culezanțe a fost, că făcându-se un fel de întruniri de organizare, în prezența unui trimis al clubului național, dela acele au fost eschiși chiar acei oameni, cari mai mult pot face în această direcțiune.

Cum s'a făcut la noi, întocmai așa s'a făcut și în alte părți ale țării, despre ce avem date autentice.

Felul de a purcede astfel, nu numai că nu-i corect, ci din contră, este mult păgubitor, și cei-ce fac lucrurile acestea dau un atestat vădit, că nu știu cum trebuie conduse destinele unui popor năcăjit și asuprit, cum este al nostru!...

În fine „Unirea” din Blaj, constatând că în Ardeal au fost 10 candidați naționaliști și au eșit biruitori 4, o s'a pierdut trei cercuri și s'a cucerit unul, iar în Ungaria și Banat din 15 candidați a învins unul singur, deci s'a pierdut opt cercuri și nu s'a cucerit nici unul, se întreabă astfel:

„Ce poate fi cauza, de oamenii acestia, cari au scos steagul nostru biruitor la alegerile trecute cu atâta mândrie, l-au trântit acum în tină, tocmai când am cugetat, că vom arăta guvernanților noștri, că ce suntem și ce știm face? De ce a trebuit să compromită acești oameni cauza românească într'un mod așa de de-

și pășirea lor energetică a electrizat inimile credincioșilor, le a desmorțit și le a încălzit. Au scrit toți și au format zid puternic în jurul Arhierilor, ferm hotărâți de a nu-și lăsa limba pradă caprițiilor unui guvern lipsit de conștiință datorinței sale, care nu e aceea, de a băga dușmănie între popoarele patriei, ci de a le face să trăiască în bunăînțelegere, spre binele și fericirea patriei. A urmat deci deșteptarea noastră, au urmat momentele de reculegere, încheierea din nou a rândurilor, și la urmă impunătoarea conferință națională din anul 1881, ținută în Sibiu, cu înființarea partidului național român, și cu stabilirea programului nostru politic de astăzi.

Iată deci, cum și aici, răul cel mare, care ne umpluse de groază, atacul îndreptat în contra școalelor noastre, în contra autonomiei bisericești românești, a avut și partea sa cea bună: trezirea noastră din apatia în care ne aflam.

La această re-deșteptare au mai contribuit însă și alte două evenimente mari și îmbucurătoare din viața românească, cari ne-au umplut inimile de mândrie națională, anume: premiarea marelui nostru poet Alexandru I. A. Montpelier, (în anul 1878) pentru „Cântecul gîntei latine”, cel mai frumos cântec dintre toate câte au fost prezentate la concurs din partea poezilor mari ai tuturor națiunilor de origine latină, și apoi succesele strălucite ale armatei române pe câmpul de război, în anii 1877—78, eroismul românesc dela

săvârșit tocmăi acum, când după impunătoarea adunare dela Sibiu trebuia să dăm puternice dovezi de unitatea acțiunii noastre politice și de solidarizarea de săvârșită a poporului român de pe teritoriul Coroanei Sf. Ștefan cu această politică? Ținuta aceasta a bănătenilor și ungurenilor numai o explicare poate să aibă: lipsa de conducători și firea lor speculantă, de a vâna în toate după interese particulare. Că partea aceasta a românismului e în general lipsită de conducători, e lucru cunoscut!...

În fața acestor vederi consunătoare credem că vor înțelege domnii dela „Gazeta Transilvaniei”, că cel mai corect lucru pe care-l putem săvârși față de ei este acela, că eserițiului lor de stil din numărul 123 nu-i dăm absolut nici o atențiune.

O telegramă. În vederea enormelor jertfe pe cari le aduce neconținut cel mai mare Român al zilelor noastre, domnul Vasile de Stroescu, pe altarul culturii românești, — Academia Romană l-a ales în sesiunea ordinară a anului acestuia, după cum am anunțat deja, membru onorar. Marele mecenat român a fost apoi proclamat membru onorar și din partea congresului din anul acesta al Ligei culturale. La notificarea telegrafică ce i s'a făcut despre această proclamare, dl Vasile Stroescu a răspuns cu următoarea telegramă:

„O faptă odată simplă, firească, azi produce mirare și atâta sgomot. Ce au devenit urmașii oamenilor cari și-au jertfit averile pentru binele moșiei? Tăranul de oparte, Parisul și Monte-Carlo de alta, ar putea numai spune. Mulțumesc pentru onoare.”

Cuvinte într-o adevăr de aur. Și nu știu ce să admir mai mult, generositatea, ori modestia acestui om al lui Dumnezeu, stăpânit de cele mai frumoase sentimente de umanitate și de iubire de neam.

Comune vrednice — conducători vrednici. În lupta pe care o poartă credincioșii bisericei noastre pentru salvarea școalelor populare confesionale, aflăm comune bisericești, cari merită toată lauda. Astfel de comune bisericești sunt: Laslea-mare (protopresbiteratul Sighișoarei) și Hundorf (prot. Mediașului), cari deși comune mici, cu locuitori săraci, au contribuit la repartiția pentru zidirea edificiului școlar câte 20—70 cor. de familie. Este aceasta o jertfă așa de frumoasă, pe care numai oameni cu suflet luminat o pot aduce pe altarul culturii noastre bisericești naționale. Câți credincioși de ai noștri și câte comune bis. bogate n'ar putea lua exemplu dela aceste sătulețe, ai căror credincioși jertfesc ultimul ban, câștigat de regulă în brazda străinului, pentru un ideal sfânt? Lăudăm vrednicia poporului nostru și a conducătorilor lui.

Plevna, unde s'a arătat lumii, că Românul e și acum ostaș viteaz, ca și în trecutul depărtat, iar neamul românesc e factor, de care trebuie să se țină seamă, și a cărui prietenie și alianță e de folos și de mare preț fiecărei puteri europene.

Toate acestea ne-au umplut inimile de încredere nouă în puterile noastre proprii, — ca neam cu însușiri frumoase și cu putere de viață, — și ne-au adus la convingerea, că nu este putere lumească care să ne poată desființa ca popor, precum și la convingerea, că dacă Dumnezeu părinților noștri ocrotește și înalță pe frații noștri din vecinătate, El nu poate să ne dea uitării nici pe noi, cari totdeauna în El ne-am pus nădejdea și dela El am așteptat ajutorul și mântuirea. Iar pînăcând Dumnezeu părinților noștri e cu noi, n'avem să ne temem de nime, decât numai de El!

Și nici un ne vom teme, ci cu răbdare vom aștepta să vină zilele ce trebuie să vină, în cari ni-se va recunoaște îndreptățirea de a trăi ca Români în patria aceasta, care e și a noastră, de a ne desvolta ca Români în cultură și bunăstare, și de a contribui ca Români cu puterile noastre la conducerea de stat, în proporția forțelor noastre numerice. Pentru că aceasta a fost rostul politicii naționale române în trecut, și aceasta are să fie și în viitor, pînă la plinirea vremii.”

Dela seminariul „Andreian”.

Sâmbătă s'a făcut încheierea solemnă a anului școlar la seminariul „Andreian” din Sibiu. S'a celebrat întâi serviciul divin în catedrală, prin P. C. Sa, Protosinodul Dr. Eusebiu R. Roșca, director seminariului, asistat pe diaconul Dr. Vasile Stan, profesor seminariului, iar după sfânta liturgie s'a cetit rugăciunea de mulțămire, și apoi elevii și profesorii s'au întrunit în sala mare a institutului seminariului, unde s'a făcut încheierea anului școlar.

La orele zece și jumătate a sosit și I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru Ioan, însoțit de P. C. Sa Arhimandrit și vicarul arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu și de mai mulți domni asesori consistoriali, și s'a început actul sărbării.

Corul seminariului, condus de dl profesor T. Popoviciu, intonează cântarea „Frumoasă ești tainică noapte” cu o precisiune rară. Corul dispune de puteri foarte bune și bine disciplinate.

A urmat apoi vorbirea festivă. A rostit-o domnul profesor Vicior Păcală. A vorbit despre rolul preotului ca conducător al poporului, dela care s'astăzi se așteaptă să fie nu numai luminător și povătuitor în cele sufletești ale poporului, ci și să dea deosebită învătătură și cu privire la conservarea și administrarea moșiei strămoșești, a pământului care-l hrănește. Vorbirea a fost ascultată cu mare atențiune, iar după terminare, dl profesor Păcală a fost răsplătit cu aplauze și cu aclamări.

Domnul director seminariului, P. C. Sa Protosinodul Dr. Eusebiu R. Roșca, comunică acum rezultatul clasificărilor din studii. Constată cu bucurie, că față de trecut institutul se află în progres însemnat, și orede că nu e departe timpul, când seminariul nostru se va afla pe treaptă egală cu alte școli superioare. Comunică faptul, că în cele trei cursuri teologice numai doi elevi sunt, cari vor avea să facă examen de emendare, iar cursul al treilea teologie îl termină acum opt elevi, cari au calculul „foarte bine” din toate studiile. În pedagogie rezultatele sunt mai puțin îmbucurătoare, ceea ce este a se atribui împrejurării, că în pedagogie intră elevi cu pregătiri diferite.

Domnul director se simte apoi plăcut indemn să mulțamească I. P. S. Sale, Domnului Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu, pentru îngrijirea dată seminariului și pentru participare și la aceasta sărbare a seminariului, apoi domnului comisar consistorial, cari au condus esamenele de finea anului, în deosebi P. C. Sale, Domnului Arhimandrit Dr. Ilarion Pușcariu, care s'a supus sarcinei de a conduce esamenele din secțiunea teologică, pentru că P. C. Sa, ca un factor însemnat în viața noastră culturală, a dat prin aceasta splendoare institutului nostru și l'a ridicat prestigiul. E convins, că P. C. Sa și-a câștigat impresia, că la institutul nostru se muncește în mod conștiințios. Mulțamește în urmă oaspeților pentru participare la acest act solemn și declară anul școlar de încheiat.

Corul seminariului intonează cântarea „O rază dulce strălucire” și apoi adresează I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru Ioan, câteva cuvinte părintești elevilor, cari părăsesc institutul, pentru a intra în valorile vieții practice. Le spune, că cei ce stau mai aproape de sufletul I. P. S. Sale, sunt preoții și învățătorii. Cei ce ies acum din acest institut, dau cu ei frumoasă învățătură. Dar învățătura are lipsă de teren pentru a se valida. Terenul nostru e îngust, nu ca la alte popoare, e numai biserica, „poporul”. Acest teren e amenințat de buruieni rele, de curenți nesănătoase. Să-l ținem deci în curățenie și să-l întărim, ca primejdile ce-l amenință să fie învinse. Astăzi luptele între popoare se dau cu armele minții. Să înzestram deci și poporul nostru cu armele acestora, căci altcum să va clătina terenul sub picioarele noastre. Iată misiunea preotului și a învățătorului. Interesul lor e legat de interesul poporului, pentru că un popor deștept și vaști mai bine prețui decât un popor remas în întunec. Temelia și-au câștigat-o în institut, să caute acum fiecare să se perfecționeze în viața practică, procurându-și cărți bune, din cari să se lumineze tot mai mult, căci știința nu stă pe loc, ci merge înainte. Învățătura însă nu e de ajuns singură, ci se cer și fapte bune, purtare cuvințioasă morală, pentru că preotul și învățătorul pildă să fie tuturor. Dorind ca așa preoți și așa învățători să iase din seminariul nostru, imploară darul de sus asupra tuturor, și mulțamește domnului director și corpului profesoral pentru ostănele puse întru instruirea elevilor.

La orele 11 și jumătate I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolit Ioan Meșianu părăsește sala, între vii aclamări. Sărbarea școlară e terminată.

Din Brad.

Programa examenelor pe anul școl. 1909/10 la gimnaziul român gr.-or. din Brad.

Examenele de clasă se vor ținea în zilele de 17—24 Iunie v.

Examenul public de gimnastică se va ținea în sala de gimnastică în 19 Iunie la orele 5 p. m.

Zina:	Ora:	Cl.:	Obiectul:	Profesorul:
17	7—8 ^{1/2}	III	Religia și Română	St. Albu.
17	8 ^{1/2} —9 ^{1/2}	IV	Latina	I. Kéri.
17	9 ^{1/2} —10 ^{1/2}	II	Istoria naturală	St. Albu.
17	10 ^{1/2} —11 ^{1/2}	I	Maghiara	I. Kéri.
17	11 ^{1/2} —12 ^{1/2}	II	Geometria	Dr. I. Radu.
18	7—8	IV	Română	St. Albu.
18	8—9	III	Maghiara	I. Kéri.
18	9—10	II	Geografia	V. Boneu.
18	10—11	I	Aritmet. și Geom.	Dr. I. Radu.
18	11—12	IV	Istoria	V. Boneu.
19	7—8	I	Latina	Dr. P. Oprea.
19	8—9	I	Istoria naturală	St. Albu.
19	9—10	II	Latina	Dr. P. Oprea.
19	10—11	III	Geografia	V. Boneu.
19	11—12	IV	Algebra	Dr. I. Radu.
21	7—8	II	Maghiara	I. Kéri.
21	8—9	III	Germana	Dr. T. Suciu.
21	9—10	III	Geometria	Dr. I. Radu.
21	10—11	IV	Maghiara	I. Kéri.
21	11—12	II	Religia	Dr. P. Oprea.
22	7—8	III	Istoria	Dr. P. Oprea.
22	8—9	II	Matematica	Dr. T. Suciu.
22	9—10	III	Matematica	Dr. I. Radu.
22	10—11	I	Romana	Dr. T. Suciu.
22	11—12	IV	Germana	V. Boneu.
23	7—8	III	Latina	Dr. T. Suciu.
23	8—9	II	Romana	Dr. T. Suciu.
23	9—10	I	Geografia	V. Boneu.
23	10—11	IV	Geometria	Dr. I. Radu.
23	11—12	IV	Botanica	V. Boneu.

Examenul de cant cu toate clasele se va ținea în 24 după serviciul divin. Profesor: M. Stoia.

În 22 examenul scripturistic cu privăști, iar în 23 verbalul.

Încheierea solemnă a anului școlar se va ținea Duminecă în 27 Iunie v. după serviciul divin, la care vor asista în corp tot elevii și profesorii.

După încheierea festivă a anului școlar, se vor distribui de către profesorii de clasă în salele de prelegeri testimoniile. Participarea la examen și la încheierea anului este obligatorie pentru toți școlarii. Absenții nu vor primi atestatul și vor fi pedepsiți.

Brad, la 2 Iunie 1910.

Diracțiunea.

Dezastrul din Banat.

Potop de apă s'a descărcat zilele acestea atât în străinătate, cât și în țara noastră.

Îndeosebi au fost înecate de apă părțile bănățene, cu sate și orașele bogate și frumoase românești. Valea Nerei, Cerna, Timișul, Bistra, cu nenumăratele torente de pe dealuri și de pe munți, au pusit tot ce au nimerit în drumul lor. Vre-o 80 de comune românești și sârbești s'au nenorocit cumpit. Pagubele se urcă de sigur la câteva milioane de coroane. Dar afară de acestea s'au prăpădit și multe vieți omenești. În Bozovici s'au înecat 14 oameni, în Șopotul nou 50, în Sasca 2, în Moceris 7, în Iablanța 28, Mehadia 13, în Bărzașca o sută, Dalboșet 15, Slatina 15, Cireș 6. Glimboca 100.

Apa este atât de mare, încât de unele sate oamenii nu se pot apropia. În Mehadia și Orșova s'au prăbușit câteva sate de case. Tot asemenea și în alte comune, mai ales în ținutul Bozoviciului.

Poduri sfărțate, comunicație întreruptă pe mai multe linii ferate, fire de telegraf și telefon stricte pe o largă întindere de loc, arbori smulși din rădăcină trupuri moarte de animale completează icoana de jale și amar din Banatul greu înecareat.

Poporațiunea a ajuns la sapă de lemn. Măsurile de ajutorare se impun mai mult ca nici odată în dezastrul acesta, de care nu s'a mai pomenit.

Ziarul „Drapelul” din Lugoj scrie următoarele știri asupra catastrofei:

„Luni pe la ora 3 d. a. nuori amenințatori se rostogoliau de pe culmile munților. Era o dogoreală grozavă și Români ești la lucrul câmpului, presimțind oarecum urgia au început a roși spre sate. Mulți vor fi ajuns, mulți însă nu. Urgia deslănțuindu-se a fost îngrozitoare. Într'un restimp scurt puvoae enorme de apă s'au revărsat de pe râpe spre văi, prăvălind cu sine stânci și arbori răseși. Iar apele umflate au năvălit în satele situate pe țărni, rupând tot ce le cădea în cale. Satul românesc Șopotul-nou a fost raz de pe fața pământului. Terasamentul liniei ferate a fost distrus pe o întindere de patru kilometri. Podul cel mare dela Teregova, lung de 45 de metri, a fost scos cu stâlpii săi de beton cu tot și dus de valuri. Pe frumoasele văi ale graniței n'a rămas o șură, un staul, un sălaș, totul a fost spălat de torenți. Mii de oi, boi, cai și alte animale au fost răpite și înecate. Peste 4 sute de oameni s'au înecat în valuri... Bătrâni neputincioși, copii, femei slabe au fost duse de hăloasele valuri. Napasta nu s'a mărginit însă numai la atâtea,

ci a trecut și în alte părți: Sasca e inundată, Cusici și Costolovăț nimicite, Moldova-nouă sub apă. Dela Biserica-albă până la Baziaș este un singur ochiu de apă... De zeci de ani cronică provincială n'a avut de înregistrat o asemenea catastrofă, care a căzut asupra bieților români din Almăj și din valea Carașului.... Dumnezeu să dea tăria cuvenită nenorociților de a reveni în vechiul ogaș.

Dela ministerul de interne au fost trimiși ingineri însoțiți de soldați în comitatul Caraș Severinului, pentru a da ajutor nenorociților. Ministrul a trimis ca oel dintâi ajutor zece mii de coroane. Numărul victimelor se crede, că va fi mai mare decât patru sute.

Prin noi înșine.

(Centrala însoțirilor noastre).

În legătură cu notița noastră despre preparativele, ce se fac în cauza înființării unei centrale pe seama însoțirilor de credit sistem Raiffeisen, înființate de Reuniunea noastră agricolă sibiiană, sau cu concursul ei, dăm astăzi apibul lansat de ancheta instituită în această cauză de comitetul central al Reuniunii către direcțiunile însoțirilor noastre raiffeiseniene. Iată-l:

Onorată direcțiune!

Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului spre ridicarea economică a populației din acest ținut, între altele și-a pus ca o problemă de mare însemnătate a activității sale întemeierea de însoțiri de credit sătești după sistemul Raiffeisen. Scopul acestor însoțiri mai deaproape determinat, este ca să înfrățescă sătenii nostri români din diferite comune, ca punându-și laolaltă filerile lor și unindu-și puterile după principiul evangheliei: „toți pentru unul și unul pentru toți”, să poată face față prin ei înșiși celor mai arzătoare lipsuri economice ale lor. Zelul desfășurat în jurul acestei mari probleme economice și morale totodată, din care ar avea să urzeze adevărată noastră solidaritate, nu numai economică, ci și națională, a rodit binisor, încât azi putem spune cu deosebită satisfacție, că numărul însoțirilor sătești, înființate la sfatul ori prin conlucrarea Reuniunii de agricultură, a crescut într-atât, încât este ceasul al unsprezecelea să ne gândim la strângerea lor într'un organism puternic. Acesta, suntem siguri va fi pasul hotărât pentru înfrățirea noastră a tuturor pe terenul economic. Fiecare însoțire economică Raiffeisen este un păraș de bunăstare, care curge încotro îi place, și astfel puterea lui se pierde în lumea largă, fără ca să poată aduce prea mari foloase. Însă de vom regula aceste părașe ca să curgă toate într'o alvie comună, va crește din ele un râu puternic, căruia nu-i mai poți pune stăvilare și care la rândul său va putea aduce foloase înmiit mai mari, decât părașele stingoare. Azi tăria economică a oamenilor este în însoțiri. Prin însoțiri și cei mici și slabi devin mari și tari, ba chiar temuți. Aceste considerații ne îndeamnă ca să pornim în șirurile neorganizate ale poporului nostru dela sate duhul înviorător al unei mișcări mai intensive spre întărire economică prin organizarea, dacă se poate a tuturor satelor românești în însoțiri Raiffeisen, și a însoțirilor acestora în jurul unei centrale. Centrala însoțirilor Raiffeisen românești din această țară, dorim să fie actul cel mai solemn, prin care Reuniunea de agricultură să-și încheie activitatea mănoasă de 25 ani, care îi va ajunge în scurtă vreme. Scopul principal al centralei va fi solidaritatea noastră economică, deschiderea de conturi-nouă și procurarea de capital ieftin pe seama acelor însoțiri, cari vor fi membrele ei, precum și alte operații economice (diferite tovarășii de consum, de valorizarea produselor economice ș. a.) emancipând satele noastre de sub tutela, adeseori apăsătoare, a capitalismului. Nu ne îndoiim că și dvs. sunteți convingși de avantajele economice nespuse de mari, ce vor rezulta din o astfel de centrală, poate și azi simțiți mai tare decât noi necesitatea ei, de aceea vă invităm să vă declarați, dacă doriți să faceți parte din Centrala ce o proiectăm. Dacă doriți să dăruieți se unește cu proiectul nostru, vă rugăm să convocați o ședință a direcțiunii dv. în care să discutați înviorarea noastră, și dacă este în favoarea însoțirii ce reprezentați, să subscrieți declarațiunea alăturată aci și să ni-o returnați în termen de 15 zile.

Cu salutările noastre vă rugăm să primiți și expresiunea deosebitei noastre considerațiuni.

Sibiul, Aprilie 1910.

Din încredințarea comitetului Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiul.

Dr. P. Șpan. Dr. V. Stan. V. Tordășianu.

NOUȚĂȚI.

Rusalile în Sibiu. În ziua primă a Sfințelor Rusalii a pontificat în catedrala din Sibiu I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu, asistat de Preacuvioșii Lor Dr. Ilarion Pușcariu, Arhimandrit, vicariu arhiepiscopesc, și Dr. Eusebiu R. Roșca, protosinel, director seminarial, apoi de protopresbiterii Ioan Droc, Mateiu Voileanu, Nicolau Ivan, Dr. Ioan Stroeia și Pavel Boldea, și de diaconii Dr. Vasile Stan și Lazăr Trileanu. Acest din urmă Joi, înainte de Rusalii, a fost sfințit întru diacon.

În visitațiune canonică. Preasfinția Să, Episcopul Ioan I. Papp al Aradului a făcut visitațiune canonică în sărbătorile Rusalilor, în comitatul Torontalului, în Banat, și anume în Sămbăta sfințelor Rusalii în comuna Beba, în ziua primă de Rusalii în comuna Valcani și în ziua a doua de Rusalii în Nereu, unde a sfințit biserica.

Parastase. La inițiativa „Societății naționale ortodoxe a femeilor române” din București, s'a oficiat luni, a doua zi de Rusalii, la orele 10 dimineața, un parastas solemn în biserica Sfântul Gheorghe Nou din București, întru pomenirea fericitilor mitropoliți Calinic Miclescu și Iosif Gheorghian. După parastas a urmat o procesiune.

— Implinindu-se luni a doua zi de Rusalii anul dela moartea lui Dr. Aurel Mureșanu, fost director al „Gazetei”, s'a oficiat luni un parastas solemn în catedrala din Groaveri în Brașov, la care au participat numeroși stimatori ai memoriei regretatului publicist.

Pentru incendiati din Mateiaș. Marele mecenat român, domnul Vasile Stroescu, a trimis pe seama incendiatiilor din comuna Mateiaș suma de 500 coroane, pentru care marinișmele oficiu parohial din comuna numită îi aduce și pe această cale respectuoase mulțămiri. A mai trimis tot pe seama incendiatiilor din Mateiaș și părintele Nicolae Dobre din Hendorf 2 coroane.

Hymen. Silvia Herlea și Nicolae Popica își anunță celebrarea cununiei, care va avea loc Duminecă în 13/26 Iunie a. c. în biserica română gr. ort. din Vinerea, la orele 5 p. m.

— Aurora Mazere și Ioan Stănescu își anunță celebrarea cununiei religioase, care va avea loc Duminecă în 13/26 Iunie a. c. la orele 4 d. a. în biserica gr. ort. română din Toplița.

— Domnișoara Elena Elfrida Verencea, și dl Dr. teol. Ioan Felea își anunță căsătoria, care s'a celebrat în Marța Rusalilor a. c. la orele 12 din zi, în biserica „Adormirea Maicei Domnului” în Câmpulung din Bucovina.

Dela comitat. Comitetul central electoral al comitatului Sibiul ține ședință Sămbătă în 2 Iulie n. la orele 10 dimineața, în sala mică a casei comitatense.

Știre ziaristică. Conducătorul și redactorul responsabil al ziarului săsesc „Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt”, dl Emil Neugeboren, ales deputat în camera ungară, s'a retras din redacția acestui ziar. Noul redactor responsabil al ziarului este dl Hermann Plattner.

La Păltiniș. Stabilimentul de cură dela Păltiniș este deschis. Turistii pot găsi acum toate cele trebuincioase pentru întreținere. Un omnibus circulează, până la alte dispozițiuni, de trei ori pe săptămână, și adică: Sămbăta la 2 ore d. a., Marța și Joi la 6 ore dimineața pleacă din Sibiu, și se întorc de la Păltiniș în ziua următoare după amiază la 5 ore.

Atăcarea unui vapor românesc. Vaporul „Împăratul Traian” venind săptămăna trecută din Alexandria Egiptului avea pe bord un desertor din armata română, de origine grec. Ajungând la Pireu, o mare mulțime de greci s'a aruncat asupra vaporului, ca să libereze pe desertorul de neam grecesc. Găsindu-l au ridicat în triumf și l-au dus pe uscat, iar mobilierul de pe „Împăratul Traian” a fost cu totul jafat de grecotei. Actul de vandalism a durat două ore, comandantul vasului Periețeanu și călătorii români și tărcoi au fost maltratați de acești bandiți grecești. Pe vas se aflau și micii principii ai României, Nicolae și Maria. Guvernul român a cerut satisfacție cuvenită, care dacă nu se va da, se vor lua din partea României represalii potrivite.

Anunț. Conform ordinațiunii ministerului r. u. de honvezi, după cum ni se comunică dela magistratul Sibiului, va fi concediată și în vara aceasta o mare parte a soldaților activi din armata comună, și anume pe trei săptămâni în vremea secerișului, cotelui și a altor lucrări economice. Cererea de concediu are să o facă însuși soldatul în persoană, prezentându-se la raport. Informațiuni mai amănunțite se pot primi dela secțiunea militară a magistratului. Fruntașii noștri de pe la sate vor face bine, dacă vor strage luarea aminte a țărănilor asupra pomenitei ordinațiuni.

Cazuri de moarte. Alecu Furdul, student de a VI-a cl. gimn., fiul dlui Romul Furdul, protopresbiter în Câmpeni, după un morb greu și îndelungat a încetat din viață luni (31 Maiu) 13 Iunie a. c. la 12 ore din noapte, în etate de 19 ani. Osemintele pămănești i-au fost depuse spre odihnă vecinică, în cimiterul bisericii gr. ort. din Câmpeni, Mercuri 2/15 Iunie a. c. la 3 ore d. a.

— Ioan Crișovan, proprietar și episcop al bisericii gr. ort. române din Deva, după lungi și grele suferințe si-a dat sufletul în mâinile Creatorului, Sămbătă, în 18 Iunie n. la 7 ore a. m. în al 57-lea an al etății și în 19-lea al fericitei sale căsătorii, împărțit fiind cu sfințele taine. Rămășițele pămănești ale deocedatului s'au așezat spre vecinică odihnă luni, în 20 Iunie n. la orele 5 d. a. în cimiterul gr. ort. rom. din Deva.

— George Eudoxiu Duma, student de liceu clasa a VII-lea, fiul dlui protopresbiter Vasile Duma, după grele suferințe, în etate de 18 ani, și-a dat blândul suflet în mâinile Creatorului, în 17 Iunie n. la 6 ore dimineața. A fost înmormântat după rito bisericii greco-orientale Duminecă, în 6/19 Iunie 1910 la 3 orele p. m. în Lăpușul-unguresc. Odihnească toți în pace!

Făgetana, institut de credit și economii în Făget, începând cu 1 Iunie n. a. c. a încredințat conducerea interinală a cancelariei advocaturale a institutului dlui Dr. George Gărda, avocat în Făget.

Promotie. Domnul Ioan Hămbășian, din comuna Rășinari, a depus în 16 i. c. ultimul riguros juridic la Universitatea din Cluj cu „distingție”, iar Sămbătă a fost promovat doctor în științele juridice.

Din Făurești, comitatul Solnoc-Dobăca, ni se scrie, că acolo a căzut în 14 Iunie n. pela orele 5—6, ghiastă de mărimea ouălor de găină. Pe câmp ghiasta era așa de groasă, că se putea umbla cu sania. A fost de 10—15 centimetri în grosime. Recolta întregă e nimicită. Pomii toți striviți, cu crengile rupte. Coperișele caselor ruinate.

La fondul Episcopul Nicolae Popa pentru masa învățăcelilor români meseriași al „Reuniunii meseriașilor sibiieni”, au mai dăruit: Ionel Vasii, practicant librar, 20 bani; George Genie, măsar (Săliște), 1 cor.; Nicolae Tărnăveanu, pract. librar, 20 bani; Ioan Cărneciu, învățacel curelar, 50 bani; Vasile Bran, învățacel franțelar, 1 cor.; Cornel Peurariu, învățacel franțelar, 50 bani și Vic. Tordășianu, prezident, 10 bani.

Din Călean ni se scriu următoarele: Duminecă dimineața 5 Iunie a. c. în biserica noastră din Călean, protopresbiteratul Clujului, au intrat nește făcători de rele și au furat: Potirul, steaua, ambele aurite și foarte sumpie, 10 ștergere frumoase, 3 fețe de masă și un feșnic frumos. Numai decât s'a înconștințat jandarmeria din loc care a și înneput cercetarea. La 2 zile sfârșnicul s'a găsit la un jidan, crișmar la vama Căleanului — 5 km. distanță dela noi; acesta a spus că un țigan a beut vinars pentru el. Celelalte nu s'au găsit încă.

Teatru românesc în Sibiu. Comitetul filial al societății pentru fond de teatru român va da în 22 și 23 Iunie st. n. 1910, în sala „Asociațiunii” două reprezentări teatrale cu concursul binecunoscuților nostri artiști: doamna și dlul Zaharie Bărsan. Program: Mercuri, la 22 Iunie n. 1910: 1. Revolta, dramă într'un act, traducere din franțuzește. 2. Declamații. 3. Cartea III. cap. 1, comedie într'un act, traducere din franțuzește. Joi, la 23 Iunie n. 1910: 1. Jurământul, dramă într'un act, de Z. Bărsan. 2. Declamații. 3. Doamna Doctor, comedie într'un act, traducere din franțuzește. Prețul locurilor: Locul I. a 2 cor., locul II. a 1 cor. 50 fil., locul III. a 1 cor., loc de stat a 80 fil. Pentru studenți și soldați a 60 fil. Balcon, rândul I. a 2 cor., celelalte a 1 50 fil. Bilete se vând începând din 21 Iunie n. 1910 la Librăria arhidiecezană și seara la casă. Cassa e deschisă la 7 ore seara. Începutul la 8 ore seara.

Cărți și reviste.

Studii Științifice, fascicoul I, de G. Todica, Orăștie, Tip. Nouă 1910. Abonnementul anual 5 cor. A se adresa autorului în Geoagiu (Algyógy) c. Hunedoara.

Centenarul lui Șaguna și opinia publică românească, de Dr. V. Stan, prof. seminarial, retipărit din anuar, Sibiu, Tip. Arh. 1910. O broșură de 32 pp.

Apărarea viilor de peronosporă, de N. Pop, profesor, Blaj, 1910. O br. de 14 pp. Prețul 25 fil.

Biserica Ortodoxă Română, revistă eclesiastică, nr. 2 din Maiu 1910 cuprinde: Cuvântare la deschiderea sesiunii de primăvară a consistoriului sup. bisericesc, ținută de I. P. S. Mitropolitul-Primat. Documente de însemnătate politică și religioasă, de C. Erbiceanu. Originea răului în lume. Din ist. bisericii, de N. Dobrescu. Libera cugetare, de Arhim. I. Scriban. Minunea învierii Domnului, de I. Mihăilescu. Din foloasele religioase, de N. Georgescu. Depunerea lui Hrisostom. Mișcarea catolică. Acte oficiale. Catolicii din România, de I. P. S. Sa Pimen. Scriitorii păgâni din primele secole și creștinismul, de St. G. Brădișteanu. Cronică ș. a.

Prinos memoriei regretatului canonic Dr. Augustin Bunea, compus și închinat de redacția revistei culturale „Răvașul” din Cluj. Tip. „Carmen” 1910. Un volum de 128 pp. Prețul nu e indicat. Publicațiunea aceasta, care cuprinde pagini comemorative despre Dr. A. Bunea, se vinde în folosul unui fond pentru eternizarea memoriei marelui răposat.

Vatra Școlară nr. 6 din Iunie 1910 cuprinde: Invățământul religios în formarea caracterului, de Dr. Petru Șpan. Dela sinodul arhidiecezan. Sufletul în scrierile lui Ion Agărbiceanu, de Traian Șteu. Rândunelă, lecție practică, de I. Șteu. Despre esamen, de A. Sărbu. O sărbătoare jubilară de Augur. Din viața naturii. Observații psihologice, de Dr. P. Șpan. Dări de seamă. Informațiuni. Oficiale.

Răvașul, revistă culturală ilustrată, nr. 6—7 cuprinde: Memoria fondatorului Dr. S. Ramonțai. Dr. S. Ramonțai și T. Maiorescu, de Dr. E. Dăianu. Credeul lui Ramonțai, tălcuirea testamentului. Biserica și românismul, de I. Volbură. Pe țarm, poezie de A. Cotruș. Scriitori și scrieri. Cronică. Cărți, reviste, ziare.

„Luceafărul” revistă literară și artistică, Nr. 11—12, a apărut cu următorul sumar bogat și variat: Oct. C. Tăslăuanu: Literatură pentru copii. — Trei premii ale revistei „Luceafărul”. Ioan Chiru-Nanov: Mamă. Alice Călugăru: Visarea întâi (poezie). Al. Cazaban: Un rob al dosarelor. I. U. Soricu: Postumus vorbește (poezie). T. Murășan: Cântec (poezie). Sever Secula: Primăvara. — Trilogie impresionistă. Vidu Rusman: Cântec (poezie). T. Murășan: Un cântec (poezie). I. Paul: Amintiri despre Bunea (sfârșit). Aron Cotruș: Cântec (poezie). Alice Călugăru: Închinare (poezie). Maria Căntănu: Note de drum (poezie). Ecaterina Pitig: Dă-mi mâna ta... (poezie). Poporanismul: — O anchetă literară. — Răspunsul dlui Mihail Dragomirescu. O. Zimbru: O nouă expoziție a „Tinerimii artistice”. Victor Eftimiu: Sonet (poezie). ** Pagini străine: Mark Twain 1835—1910. Pecetea morții. Dări de seamă: G. Diamandi: Tot înainte. St. O. Iosif: Poezii. H. Heine: Amintiri duioase, — sau memoriile domnului de Schnabelewopski (II Chendi). Ioan Bărlă: Însemnări din bisericele Maramureșului (I. Matei). Do-nado da Lezze: Histăria Turchesca (I. Matei). Cronică: Vasile Stroescu. + Mikszáth. O mie și una de nopți. Multatuli. Din volumul „Idei”. Teatru de vară. Un pamflet. Literatura filozofică. Concertul corului dela biserica Sf. Nicolae din Brașov-Sche'u. Concertul Czerny. Reviste și ziare. Știri. — Poșta red. Ilustrațiuni: 21 ilustrații privitoare la Expoziția „Tinerimii artistice” din București. Mark Twain. Vasile Stroescu.

Poșta redacției.

„Credință românească”. Nu se poate publica.

Dlul Nicolae Prația în B. P. Informațiuni le poți primi dela dl Tulin Roșescu, protopresbiter în Cluj.

Dlul Alex. Bucșa, în A. și Dlul I. Câmpăan, Hondol. Ofertele vi s'au trimis dlui protopresbiter T. Roșescu la Cluj, căci dănsul caută o putere potrivită pentru cancelarie.

Nr. 35—1910 bis.

[200] 1—1

Licitațiune minuendă.

Comuna bisericească Șarpatoe tractul Sighișoarei, pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de Prea Ven. Consistor Arhidiecezan cu dtul 2 Martie a. c. Nr. 2322 bis. publică licitațiune minuendă pentru noua zidindă biserică gr. ort. la 20 Iunie a. c. st. v. la 3 d. a. în cancelaria oficiului parohial din localitate.

Prețul de strigare 10,223 cor. 98 fil.
Vadiu 10% dela prețul strigării.

Planul și preliminarul de spese, asemenea și condițiile de licitare se pot vedea la oficiul parohial.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a alege dintre licitanți pe acela, în care are mai mare încredere.

Șarpatoe, la 2 Iunie 1910 st. v.

Ioan Muntean
notar.

Moise Flitter
paroh.

Văzut: **Dimitrie Moldovan**
protopop.

Nr. 293—1910.

[202] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățătoresc din comunele mai jos însemnate se publică concurs cu termen de 15 zile în foaia „Telegraful Român”, anume în:

1. **Ibănești-pădure**, salar: 380 cor. din repartitie, relut de grădină 20 cor., lemne de focărit și cuartir în natură;

2. **Gürgenynados**, salar: 700 cor. din repartitie, 100 cor. dela Consistor, lemne de focărit și cuartir în natură;

3. **Maros kövesd**, (M. Cuesd), salar: 600 cor. din repartitie, cuartir, grădină și lemne în natură.

La toate trei posturile salariile se întregesc dela stat la suma de 1000 cor. după definitivarea învățătorilor și recunoașterea celor aleși, din partea statului.

Învățătorii sunt îndatorăți a cerceta sfânta biserică, a ține cor cu școlarii și a prevedea învățământul și în școala de repetiție.

Petițiile, instruite conform legii, sunt a se așterne subscrisului, p. u. Déda, în termenul deschis.

Maros-kövesd, 4 Iunie 1910.

Oficiul protopresbiterial gr. or. Reghin, în conțelegere cu comitetele parohiale.

Galacteon Săgău
protopop.

Nr. 332 F. G. — 1910

[201] 1—3

Concurs.

Pentru conferirea de stipendii din „Fundatiunea lui Gozsdu” pe anul școlar 1910/11 la școalele medii, facultăți, universități, și școalele de cadeti la armata comună și honvezi — se publică următorul concurs:

1. Concurentul să documenteze cu documente originale sau autenticate de notar public:

a) că este fii de cetățean ungar și aparține bisericii ortodoxe orientale române, spre care scop se recere extrasul din matricula botezaților provăzută cu clauzula parohului competent, că și de prezent aparține bisericii greco-orientale române;

b) că studiază cu succes bun la vre-un institut public din patrie, spre care scop studenții dela școalele medii să prezinte atestatul despre anul școlar 1909/10 iar cei dela facultăți și universități indicele despre toate semestrele ascultate până acum;

c) că are averea proprie și a părinților nu e de ajuns să acopere toate trebuințele pentru creșterea concurentului, spre care scop să producă atestat dela dirigătorul politică competentă. Atestatul să cuprindă date pozitive despre această avere și să fie subscris și de preotul locului, iar dacă n'ar fi acolo preot ori este înrudit cu concurentul, trebuie să fie subscris din partea protopopului concurent.

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile, să producă atestat oficios despre ocupațiunea și despre purtarea sa morală pe acest timp.

3. Concurentul să arete în petițiunea sa specialitatea la care și locul unde voințe a continua studiile și dacă folosește și alt stipendiu.

4. Cei ce voințe să studieze în străinătate să arate necesitatea de a continua studiile în străinătate, ca la caz, dacă li se va vota stipendiu să se poată exopera concesiunea ministerială.

5. Cu privire la concurenții pentru votarea de stipendii la școalele de cadeti, se observă, că stipendiile acestea numai atunci se vor solvi comandei școlare dacă concurentul va documenta, că este primit de elev regulat.

6. Petițiunea instruată cu documentele susamintite este a se adresa reprezentanții Fundației lui Gozsdu (Budapest. VII. Holló utcza 8 sz.) până la 23 Iuliu (5 August) a. c.

7. Toți stipendiștii actuali să provoacă, ca până la 2/15 Iulie a. c. să arate rezultatul studiilor din anul școlar 1909/10 căci altcum se va sista stipendiul respective ajutorul avut.

8. Petițiunile defectuos instruite sau sosite după termen nu vor fi considerate.

9. Concurentul să indice în petițiune locul și poșta ultimă unde este a i-se trimite rezoluțiunea reprezentanței.

Din ședința comitetului fundației lui Gozsdu, ținută în Iunie 1910.

Comitetul.

Nr. 431/1909

[205] 1—1

Licitațiune minuendă.

Comuna bis. Valea-Sângeorgiu din protopresbiteratul gr.-or. al Hațegului, pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de Prea Ven. Consistoriu arh. cu datul 5/18 Noemvrie 1909 Nr. 12-589 Școl. 1909 dă în întreprindere prin licitațiune publică minuendă zidirea școalei confesionale la 20 Iunie st. v. a. c. la orele 4 p. m.

Prețul de strigare e cor 10-200, în care sumă e cuprins și întreg materialul.

Cei ce doresc a lua parte la licitațiune, sunt datorți a depune vadiu de 10%.

Planul și preliminarul de spese se pot vedea la oficiul parohial gr.-or. din Valea-Sângeorgiu.

Comitetul par. își rezervă dreptul de a da edificarea aceluia dintre licitanți, în care află mai multă încredere, fără conșiderare la suma oferită.

Valea-Sângeorgiu, la 2/15 Iunie 1910.

Sebastian Ciocan
par. preș. com. par.

Vasile Șandru
notarul com. par.

Vidi:

Dr. C. Popescu
protopresbiter.

Nr. 244/1910.

[206] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh, din parohia de clasa II **Ponor**, din protopresbiteratul Lupșa, devenită vacantă prin reposarea parohului, Laurențiu Ciorbea, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Te-legraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești de stat.

Concursul înzestrat cu documentele cerute de § 17 a regulamentului pentru parohii și eventual și alte acte recomandatoare, să se aștearnă subscrisului oficiu protopresbiterial în termenul deschis.

Concurenții — cu prealabila înștiințare la acest oficiu — până 8 zile înainte de sinodul electoral, se pot înfățișa în parohie, spre a cânta, resp. a celebra și cuvanta și a face cunoștință și cu poporul.

Ofenbaia, 4 Iunie 1910.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Lupșei în conțelegere cu comitetul parohial concurent.

Vasile Gan
protopop.

Nr. 526/910

[203] 1—3

Concurs.

În sensul ordinului prealalt consistorial nr. 4914 Bis. din 1910, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Teleg. Român” pentru postul de capelan pe lângă nepu-tinciosul paroh Lazar Popa din Șinca-nouă, cu dreptul de succesiune în parohia de clasa I-a.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din venitele parohiale fasonate în coala B.

Concurenții vor însinta cererile concursuale în termenul dat — subsemnatului oficiu protopresbiterial — având a se prezenta în vre o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a sluji sau cuvanta.

Făgăraș, în 6 Iunie 1910.

Oficiul protopresbiterial român gr. or. al tractului Făgăraș în conțelegere cu comitetul parohial concurent.

Nicolae Borzea
protopop.

Medic român în Karlsbad.

Dr. Enea Nicola

dela facultatea din Viena

dă consultațiuni în Karlsbad,
casa „Billroth” lângă Sprudel.

(387) 35—

Nr. 383/1910.

(197) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Porcurea**, în protopresbiteratul Geoagiului, prin aceasta se publică nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Te-legraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat a venitelor preoțești.

Cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, se vor înainta subsemnatului oficiu în termenul deschis, în care timp concurenții — pe lângă observarea prescri-selor regulamentare — au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică, spre a cânta și predica, respective celebra.

Geoagiu-Algyógy, 28 Maiu v. 1910.

Oficiul protopresbiterial al tractului Geoagiu, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Popovici
protopop.

Nr. 48/1910 of. par.

[194] 3—3

Publicare de licitațiune minuendă.

Comuna bisericească ortodoxă română **Ciceu-Poeni**, protopresbiteratul Dej, comitatul Solnoc-Dobâca, pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de Prea Ven. Consistor arhid. cu datul de 6/19 Maiu Nr. 5099 Bis. 1910, dă în întreprindere prin licitațiune publică minuendă, ce se va ține la 8/21 Iunie a. c. la orele 2 p. m. zidirea biserice și a unei nouă sale de învățământ.

Prețul strigării pentru biserică e de 24.822 cor. 71 fil., iar pentru sala școalei de învățământ 2000.

Comuna bisericească dă următorul material: peatra, cărămida, nășipul, lemnele trebuincioase pentru stat la zidire, zilele de lucru cu palma și cărăușia întreagă.

Planurile și preliminarile de spese, precum și condițiunile de licitațiune se pot vedea la oficiul parohial până în ziua licitațiunei.

Comitetul parohial își rezervă dreptul a da edificarea acestora, la acei întreprinzători în cari va avea mai multă încredere și vor oferi mai mare garanță.

Ciceu-Poeni, 22 Maiu 1910.

Din încredințarea comitetului:

Alexandru Sighiartău
paroh presid.

Ioan Marcus
notar.

Văzut:

Teodor Herman
prot.

Nr. 220/1910.

(193) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională din **Luncani**, protopresbiteratul Hațegului, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar din repartitie 600 cor., restul până la 1000 cor. se va cere dela stat.
2. Cuartir în edificiul școalei.
3. Lemne de foc 4 s'angini, din cari se va încălzi și sala de învățământ.

Concurenții au să-și înainteze cererile, instruite conform normelor din vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, având a se prezenta înainte de alege-re poporului în biserică spre a face cunoștință.

Hațeg, în 24 Maiu 1910.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Hațeg în conțelegere cu comitetul parohial concurent.

Dr. Cornel Popescu
protopresbiter.

Nr. 340/910.

[195] 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune lângă parohul Ioan Crăciun din parohia de clasa a treia **Glâmbocă**, protopresbiteratul gr. or. al Avrighului — în sensul rezoluțiunii Prea-venerabilului Consistor arhidiecezan din 16 Martie 1910 nr. 2346 B. prin aceasta se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”

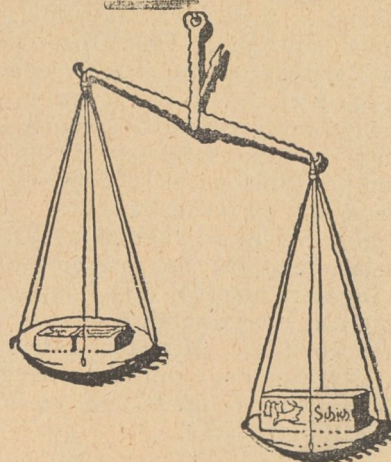
Emolumentele împreunate cu acest post de capelan sunt jumătate din venitele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post de capelan să-și substearnă cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subscrisul oficiu protopresbiterial gr. or. al Avrighului în Avrigh (posta Avrigh, Feklek, Szebenmegye) până la termenul sus indicat, având a se prezenta în vre o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a cânta eventual celebra și cuvanta și a face cunoștință cu poporul și poziția comunei.

Avrigh, 16 Maiu 1910.

Oficiul protopresbiterial gr. orient. al Avrighului în conțelegere cu comitetul parohial concurent.

Ioan Cădea
protopop.

**PE BUNĂTATE
PREȚ ȘI
GREUTATE**

să se grijască la cumpărarea și compararea săpunului. Nici un săpun din lume nu întrece săpunul

Schicht

în toate calitățile lui bune. Curățenie, puterea de a spăla, ușurință și efințitate. (190 c) 1—5

Nr. 5758 Plen.

[198] 2—3

CONCURS.

Prin conclusele sinodale nr. 29 din sesiunea anului 1909 și 69 din sesiunea anului 1910 s'a decretat înființarea unui post de coreferent școlar cu calificățiune academică.

Pentru ocuparea aceluia post se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în ziarul arhidiecezan „Telegraful Român”.

Salarul împreunat cu postul din nou sistemizat se va satori în mod corăspunzător prin consistorul arhidiecezan.

Cererile să fie înaintate la consistorul arhidiecezan în termenul normal, instruite cu următoarele documente, toate în original:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu de maturitate.
3. Documente despre calificățiunea superioară academică.
4. Alte eventuale documente recomandatoare.

Sibiiu, din ședința plenară, ținută la 31 Maiu 1910.

Consistorul arhidiecezan.

A apărut broșura:

MIZERIE, BOALĂ, CRIMĂ

și

DEGENERARE

sau

ALCOOLISMUL ȘI URMĂRILE LUI

din punct de vedere

Economic, igienic, moral și național.

De Pr. D. VONIGA.

Tipografia Nouă, Orăștie, 1910.

Broșura se estinde pe 6 coale tipar 8° și are următorul cuprins: 1. Introducere. 2. Despre beuturi în general. 3. Istoricul beuturilor spirtuoase. 4. Beția și consecințele ei, în general. 5. Efectele stricăcioase ale beuturilor spirtuoase, în special asupra organismului omenesc. 6. Alcoolismul sub raportul morbidității și al mortalității. 7. Tuberculoza (oftica) și morburile mentale. 8. Alcoolul și ereditatea, sau efectele alcoolismului asupra posterității. Copiii bețivilor. 9. În resumat: Alcoolismul — Mizerie, Boală, Crimă și Degenerare. 10. Lupta în contra alcoolismului. Combaterea beției. 11. Cauzele alcoolismului. 12. Plan de învățământ antialcoolic.

Prețul broșurei **1 cor. 60 fil.** Se poate procura la autor în Gyirok și la toate librăriile.

(178) 9—10